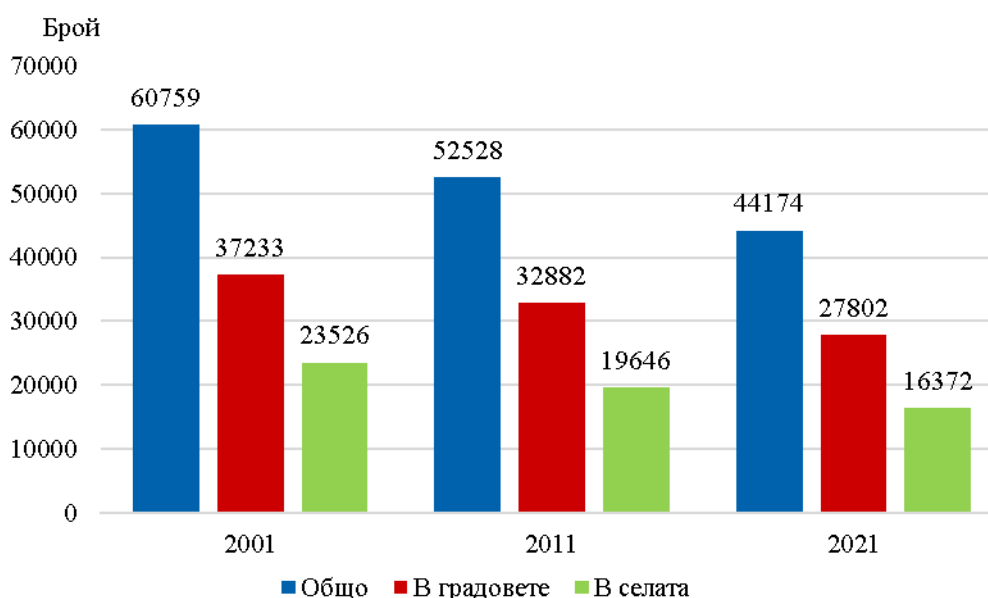

СЕМЕЙСТВА В ОБЛАСТ ШУМЕН КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

Към 7.09.2021 г. семействата в област Шумен са 44 174, от които 27 802 (62.9%) живеят в градовете, а 16 372 (37.1%) - в селата. За последните три преброявания броят на семействата в област Шумен намалява с 16 585, като в сравнение с 2011 г. семействата са по-малко с 8 354 (15.9%). През периода 2011 - 2021 г. броят на семействата намалява във всички области, като най-чувствително е намалението в областите Видин (22.0%), Добрич (21.4%), Ямбол (19.8%) и Смолян (19.5%). През 2021 г. средният брой членове в едно семейство в област Шумен е 2.7 лица.

Фиг. 1. Семейства в област Шумен по местоживее и години на преброяванията

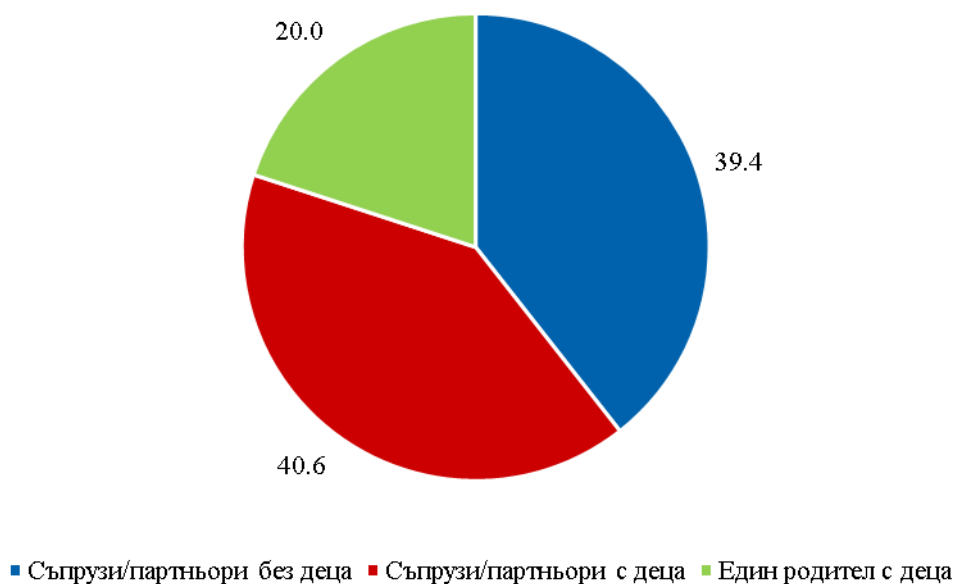

Вид на семействата

От 1965 г. до днес при всички преброявания се наблюдава нуклеарното семейство, включващо две и повече лица, които са свързани помежду си с определена степен на родство както по кръвна линия, така и в резултат на брак/съжителство без брак или осиновяване. За разлика от биологичното семейство, обхващащо цялото потомство на съпрузите, към нуклеарното семейство се отнасят само деца, които нямат свое семейство и които живеят заедно с родителите си независимо от възрастта им.

Семействата са три основни вида: семейство от двама съпрузи/партньори (в юридически брак или съжителство без брак) без деца; семейство от двама съпрузи/партньори с деца и семейство от един родител с деца. Към 7.09.2021 г. в област Шумен най-голям е броят на семействата, съставени от двама съпрузи/партньори с деца - 17 939. Семействата от двама съпрузи/партньори без деца са 17 410, а семействата, съставени от един родител с деца - 8 825.

Фиг. 2. Структура на семействата в област Шумен по вид

В много от европейските страни е широко разпространена формата на съжителство между двама души на семейни начала без юридически оформен брак. В България този вид съжителство придобива разпространение през последните 30 - 35 години. Към 7 септември 2021 г. в съжителство без брак живеят 7 624 (17.3%) от всички семейства в област Шумен.

Семейните двойки с деца, живеещи в съжителство без брак са 28.1% от всички семейни двойки с деца в областта. В градовете на областта относителният дял на тези семейства е 27.1%, а в селата - 29.9%.

Делът на семействата, образувани от един родител с деца, е 20.0% от всички семейства в областта през 2021 година. Майките с деца са 81.6% от всички семейства от един родител с деца, а в 18.4% от семействата бащата сам отглежда децата си.

С най-голям относителен дял на семействата от един родител с деца е област София (столица) - 25.6% от всички семейства в областта. Най-малък е делът на семействата, съставени от един родител с деца, в областите Смолян (15.3%) и Кърджали (17.1%).

Брой на членовете в семействата

Към 07.09.2021 г. в област Шумен преобладават двучленните семейства - 24 239 (54.9%), тричленните са 12 184 (27.6%), четиричленни са 6 765, или 15.3% от всички семейства. Многочленни, съставени от пет и повече лица, са 986 (2.2%) от семействата в областта.

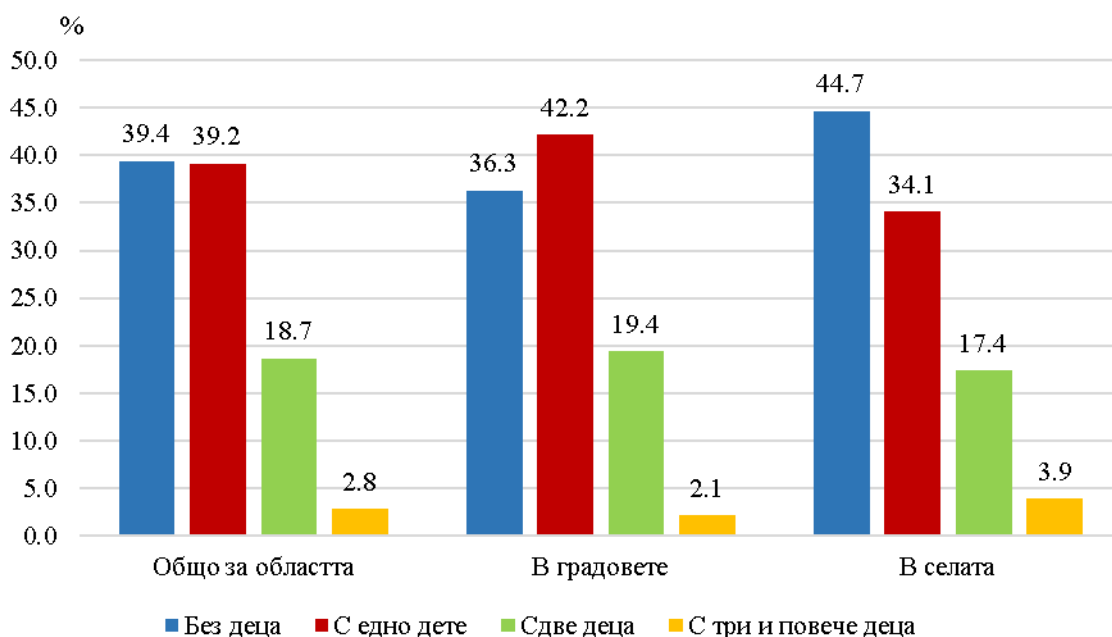
Брой на децата в семействата

Към 7.09.2021 г. в област Шумен са преброени 26 764 семейства с деца. Броят на семействата с едно дете е 17 302, или 64.6% от всички семейства с деца. С две деца са 8 246 (30.8%).

Многодетни (с три и повече деца) са 1 216 семейства, или 4.5% от всички семейства с деца. Без деца са 17 410 (39.4%) от семействата в областта (36.3% в градовете и 44.7% в селата).

В регионален аспект се наблюдават известни различия по показателя „брой на децата в семейството“. С най-голям дял на семействата с три и повече деца са областите Сливен (5.7%), Ямбол (3.7%) и Враца (3.6%), а с най-малък - Смолян (1.2%) и Кюстендил (1.7%). С най-голям относителен дял на семействата без деца са областите Смолян (45.1%), Видин (44.1%) и Силистра (43.6%), а с най-малък - областите София (столица) (31.7%), София и Варна (по 35.1%), и Благоевград (35.2%).

Фиг. 3. Структура на семействата в област Шумен по брой на децата и местоживееене

Семейства с деца под 18 години

Семействата с деца под 18 години са 14 683, или 54.9% от всички семейства с деца в областта. В градовете живеят 9 929 (67.6%) от семействата с деца под 18 години, а в селата - 4 754 (32.4%). Същевременно в 12 081 семейства с деца няма деца под 18 години (45.1% от всички семейства с деца в областта).

Анализът на семействата с деца по области показва, че най-голям е относителният дял на семействата, в които има деца под 18 години, в областите София (столица) (60.7%), Варна (60.5%) и Бургас (60.2% от всички семейства с деца в областта), а най-малък - в област Видин (48.9%) и Кюстендил (48.7%).

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Семейство са две или повече лица, живеещи в едно домакинство и свързани помежду си с определена степен на родство както по кръвна линия, така и в резултат на брак/съжителство без брак или осиновяване.

Едно лице не формира семейство.

Семейство образуват:

- двама съпрузи (в юридически брак или в съжителство без брак) без деца;

- двама съпрузи (в юридически брак или в съжителство без брак) с едно или няколко деца **независимо от възрастта им;**

- един родител с едно или повече деца **независимо от възрастта им.**

При работа с данните за семействата трябва да се обърне внимание на два основни момента, съдържащи се в определението за семейство:

Първо, за разлика от биологичното семейство, включващо цялото потомство на съпрузите, **към нуклеарното семейство се отнасят само децата, които към момента на преброяването живеят заедно с родителите си и не са образували собствено семейство.**

Второ, няма ограничение за възрастта и икономическата активност на децата в семейството.

Фактическо семейно положение

Фактическо (действително) семейно положение е брачното положение на лицето, независимо дали то е оформено юридически. Фактическото семейно положение на лицето може да се различава от юридическото.

„Не в брак (не в съжителство)“ - лицата, които към критичния момент на преброяването не живеят на съпругески начала с друго лице, както и лицата, които към 7.09.2021 г. са в юридически брак, но се намират във фактическа раздяла, т.е. прекъснали са съпругеските си връзки, но нямат официален юридически развод.

„В брак“ - лицата, които към критичния момент на преброяването са в юридическо семейно положение „женен“ или „омъжена“ и едновременно с това живеят на съпругески начала със законния си партньор.

„В съжителство без брак“ - лицата, които живеят на съпругески начала с друго лице, с което към критичния момент на преброяването нямат юридически оформен брак.